

2022-01-31

Dnr 2021/05007

Saknr 1.1.3

s.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia: david.lorentzon@regeringskansliet.se

Livsmedelsverkets yttrande över remiss från Socialdepartementet angående Tydligare reglering av hampa (Ds 2021:34)

Samlad bedömning och övergripande synpunkter

Livsmedelsverket anser att syftet med förslaget är mycket gott och instämmer i bedömningen att den rådande rättsosäkerheten bör hanteras. Förslaget kommer dock vid en tidpunkt då konsekvenserna av EU-domstolens dom B S och C A, C-663/18, EU:C:2020:938, ännu inte är fullt ut överblickbara och arbete med nya EU-bestämmelser som rör livsmedel framställda från hampa pågår. Livsmedelsverket anser därför att det bör övervägas att invänta EU-lagstiftningens utveckling.

Det är i nuläget inte helt tydligt vilken befattning som får tas med så kallad industrihampa efter skörd och produkter därav, vilket har en negativ påverkan på livsmedelssektorn. Det finns frågetecken kring bland annat i vilken utsträckning hampaprodukter som inte härstammar från frön, såsom blommor och blad samt extrakt av dessa, kan användas för livsmedelsändamål, utan risk för den som befattar sig med produkterna kan ställas till ansvar enligt nationell narkotikalagstiftning.

Vissa produkter som idag saluförs som livsmedel bör till följd av förslaget tydligare omfattas av den nationella narkotikalagstiftningen. Dagens problem för livsmedelskontrollmyndigheter kommer dock i princip att kvarstå och nya riskerar att uppstå. Problemen bottnar i att bland annat läkemedel samt narkotika eller psykotropa ämnen i den mening som avses i Förenta nationernas allmänna narkotikakonvention från 1961 och i Förenta nationernas konvention från 1971 om psykotropa ämnen uttryckligen undantas från livsmedelsdefinitionen.

Kontakta oss:

Telefon: 018-17 55 00

Telefax: 018-10 58 48

E-post: livsmedelsverket@slv.seWebbplats: www.livsmedelsverket.se**Besöksadress:**

Dag Hammarskjölds väg 56 A, Uppsala

Leveransadress:

Dag Hammarskjölds väg 56 C, 752 37 Uppsala

Postadress:

Box 622, 751 26 Uppsala

Organisationsnummer

202100-1850

VAT-nummer

SE202100185001

Innehar F-skattebevis

2022-01-31

Dnr 2021/05007

Saknr 1.1.3

Livsmedelsverket saknar ett resonemang kring vad som gäller produkter som är lagligen framställda och utsläppta på marknaden som livsmedel i andra medlemsstater, men som saluförs i Sverige eller till konsumenter i Sverige. Av promemorian framgår att förslaget bedömts förenligt med EU-lagstiftningen, men den sannolika utvecklingen på EU-nivå verkar inte ha beaktats.

Synpunkter på förslaget

Kapitel 4.3.2 Livsmedel

Livsmedelsverket anser att livsmedelsdefinitionen enligt artikel 2 i förordning (EG) nr 178/2002 borde nämnas i kapitlet. Definitionen är av central betydelse för tillämpningen av såväl EU-lagstiftningen om livsmedel som livsmedelslagen (se 2 § 1 livsmedelslagen (2006:804)). Med livsmedel avses, med vissa undantag, alla ämnen eller produkter, oberoende av om de är bearbetade, delvis bearbetade eller obearbetade, som är avsedda att eller rimligen kan förväntas att förtäras av människor. Till undantagen hör narkotika eller psykotropa ämnen i den mening som avses i Förenta nationernas allmänna narkotikakonvention från 1961 och i Förenta nationernas konvention från 1971 om psykotropa ämnen. EU-domstolens, och i praktiken även Europeiska kommissionens, uppfattning om hur nämnda konventioner ska förstås får därmed en avgörande betydelse för tillämpningen av livsmedelslagstiftningen.

Nya livsmedel (förordning (EU) 2015/2283)

Med anledning av redogörelsen för unionsbestämmelserna om nya livsmedel vill Livsmedelsverket poängtera att det endast är livsmedel som kan godkännas enligt förordning (EU) 2015/2283. Det kan visserligen inte uteslutas att en produkt som godkänts enligt förordningen saluförs på sådant vis att den i det enskilda fallet rätteligen bör betraktas som ett läkemedel, foder, etc. och därmed inte ett livsmedel (jfr. artikel 2 i förordning (EG) nr 178/2002), men då ett livsmedel godkänns enligt förordningen bör nämnda konventioner redan ha beaktats.

CBD-olja omnämns i dagsläget i den så kallade novel food-katalogen, tillsammans med övriga cannabinoider. Det innebär att CBD-olja ska betraktas som ett nytt livsmedel, vilket ännu inte blivit godkänt. Icke-godkända nya livsmedel och livsmedel som innehåller sådana får inte släppas ut på marknaden inom EU som livsmedel. Växtdelar som naturligt innehåller CBD finns inte upptagna i novel food-katalogen.

2022-01-31

Dnr 2021/05007

Saknr 1.1.3

Europeiska kommissionen har valt att gå vidare i hanteringen av ansökningar om godkännande av syntetiskt framställda CBD-produkter som nya livsmedel, vilket bör förstås innebära att kommissionen anser att produkterna bör betraktas som livsmedel. Vad gäller CBD framställd av industrihampa är motsvarande utveckling sannolikt nära förestående.

Det pågår en diskussion inom EU i vilken utsträckning andra produkter av industrihampa, bortsett från frön, ska betraktas som nya livsmedel. Till denna kategori produkter hör bland annat te på hampblad, blomställningar (säljs ofta som ”buds”) och hampa som används som smaksättare i drycker eller godis. I nuläget faller det på den enskilde företagaren som vill saluföra sådana produkter att kunna visa att produkterna har använts som människoföda i betydande omfattning i unionen före den 15 maj 1997.

Nya gränsvärden för THC i vissa livsmedel

Hampfrön, hampfrömjöl och hampfröolja har idag en etablerad livsmedelsanvändning inom EU. Sådana produkter berörs inte särskilt i promemorian. Livsmedelsverket vill trots det nämna att verket erfar att diskussionerna om ett införande av gränsvärden för tetrahydrocannabinol (THC) i produkterna är så långt gångna att gränsvärden kan komma att fastställas inom kort genom tillägg till kommissionens förordning (EG) nr 1881/2006. Förordningen är endast tillämplig avseende livsmedel. Det är dock inte uppenbart hur produkter bör hanteras vid överskridanden. Kan de i vissa fall betraktas som narkotika?

Kapitel 4.4.2 Nationell praxis

Högsta domstolen konstaterade i dom NJA 2019 s. 531 att den i målet aktuella CBD-oljan, vilken innehöll THC, framställd från lagligen producerad industrihampa, ansågs utgöra en beredning i Psykotropkonventionens mening. Enligt Livsmedelsverkets uppfattning är det dock långt från uppenbart hur beredningsbegreppet närmare bestämt ska förstås. Begreppet är av stor betydelse inte bara för tillämpningen av den nationella narkotikalagstiftningen, utan även för livsmedelslagstiftningen (jfr. artikel 2 i förordning (EG) nr 178/2002). Som nämnts ovan är hampfröolja ett av de livsmedel som kan komma att omfattas av ett gränsvärde avseende THC. För Livsmedelsverket är det oklart huruvida sådan olja enligt nationell praxis kan vara att betrakta som en beredning i Psykotropkonventionens mening och därmed som narkotika.

Kapitel 6.2 Frågan om CBD utvunnen ur hampa

I promemorian förs inte några resonemang kring produkter som är lagligen framställda och utsläppta på marknaden som livsmedel i andra medlemsstater, vilket Livsmedelsverket betraktar som en brist. Narkotikalagstiftningen är visserligen en nationell angelägenhet, men livsmedelslagstiftningen är i princip harmoniserad inom

2022-01-31

Dnr 2021/05007

Saknr 1.1.3

unionen. Förslaget skulle enligt Livsmedelsverkets bedömning sannolikt medföra att produkter som är att betrakta som livsmedel enligt EU-lagstiftningen ska betraktas som narkotika enligt nationell lagstiftning.

Konsekvenser

Livsmedelsverket erfar att förslaget skulle kunna innebära att produkter som enligt EU-lagstiftningen ska betraktas som livsmedel omfattas av den nationella narkotikalagstiftningen. En situation som, om den bedöms förenlig med EU-lagstiftningen, inte är ohanterlig. Situationen skulle dock innebära höga krav på samarbete myndigheter emellan och kan framstå som svårbegriplig för enskilda.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Annica Sohlström. I den slutliga handläggningen medverkade områdeschef Kristina Ohlsson, avdelningschef Elin Häggqvist, Daniel Kardell och Nurun Nahar. Föredragande var Jenny Johansson.

Annica Sohlström

Jenny Johansson